

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานวัดและประเมินผลทางการศึกษา

งานวิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการ
การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

นางสาวศันธรณีย์ โคตรวงศ์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลสายงานการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ การปฏิบัติงาน ของข้าราชการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ภารกิจและนโยบายของการนิเทศ และวิธีการนิเทศ ตลอดจนได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์การนิเทศ ขอบข่ายการนิเทศ และการดำเนินการนิเทศการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาสู่เป้าหมายก่อให้เกิด เป้าหมายผลผลิตและตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการและตามแผนปฏิบัติการของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนิเทศการศึกษา การประเมินผลและการรายงาน ผลการนิเทศการศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ศึกษานิเทศก์ และสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

สารบัญ

	หน้า
กระบวนการงาน	๑
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขตงาน	๑
คำจำกัดความ	๑
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๒
แผนผังการปฏิบัติงาน	๓
เครื่องมือ	๔
เอกสารประกอบการปฏิบัติงาน	๔
แบบฟอร์มมาตรฐานงาน	๕
ภาคผนวก	๖

๑. กระบวนการ งานวิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

๒.๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๓. ขอบเขตงาน

เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานและดำเนินการวิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๔. คำจำกัดความ

การวัดและประเมินผล (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บ รวบรวมข้อมูลร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สามารถจัดให้มีขึ้นทั้งระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษา

การประเมินระดับชั้นเรียน Classroom assessment หมายถึง การวัดผลและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชากิจกรรมที่ตนสอนในการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใดแล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะระยะอย่างต่อเนื่องเน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

การประเมินระดับสถานศึกษา (School Assessment) หมายถึง การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายปีรายภาคผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการอนุมัติผลการเรียนการตัดสินการเลื่อนชั้นเรียนและเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใดรวมทั้งสามารถนำผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษาผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบายหลักสูตรโครงการหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองและชุมชน

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้จากการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้และทักษะที่เรียนไปใช้ในสภาพและสถานการณ์จริงหรือเชื่อมโยงใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด การประเมินตามสภาพจริงมักมีการกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติและมีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ พร้อมคำอธิบายคุณภาพงานตามเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

วิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๕.๑ ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทาง ปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษารวมทั้งแนวทางการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะให้กับผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรและการเทียบโอนผลการเรียน

๕.๓ ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติวิธีการวัดผลและประเมินผลเทคนิควิธีการวัดผลและประเมินรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

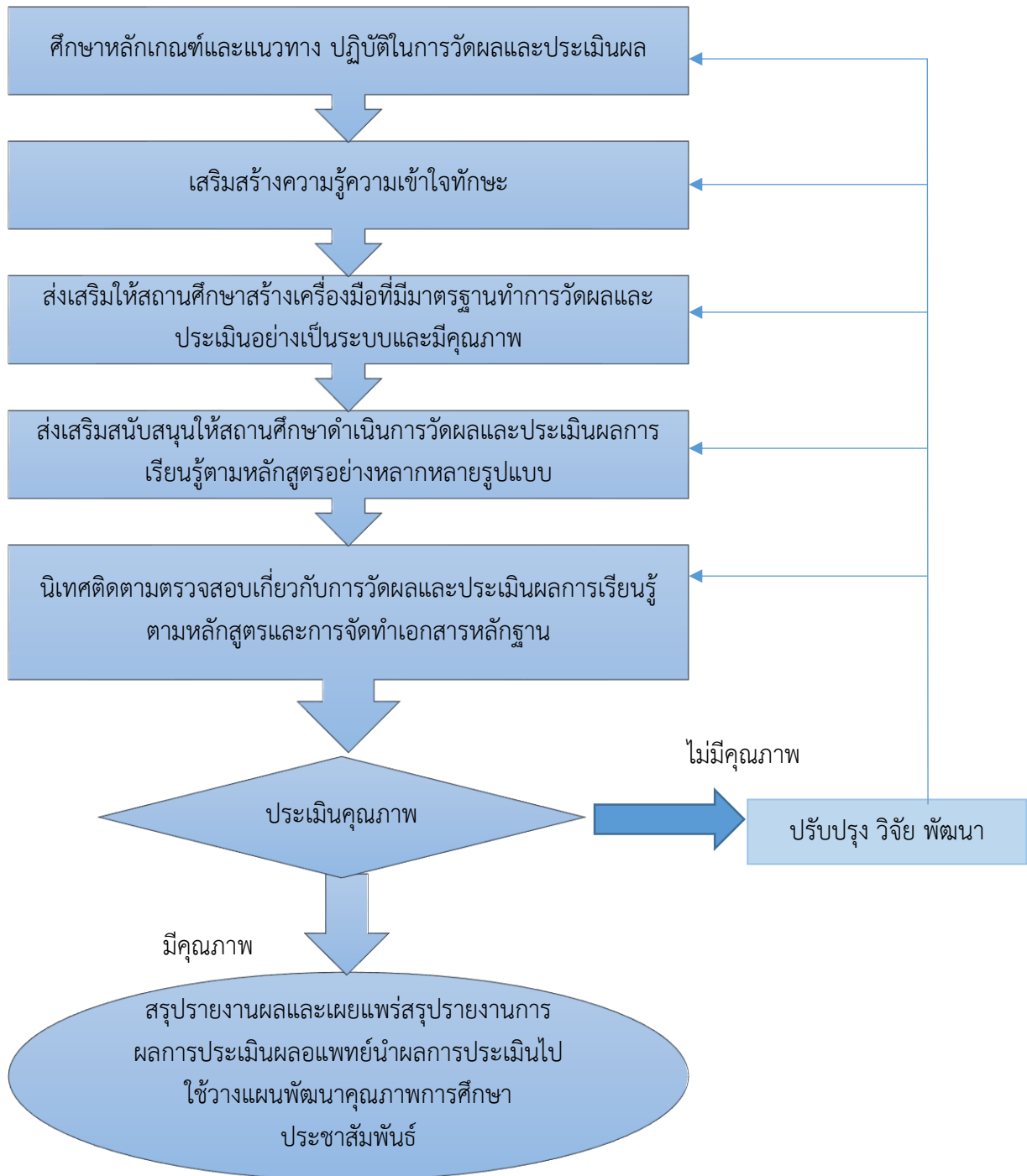
๕.๔ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕.๕ นิเทศติดตามตรวจสอบสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะแก่บุคลากรทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการศึกษาการจัดทำเอกสารหลักฐานระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและสถานศึกษาตามหลักสูตรระดับสถานศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา

๕.๖ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดทำเอกสารหลักฐาน

๕.๗ สรุปรายงาน วิจัยพัฒนาและประเมินผลผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา เพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพ

๖. แผนผังการปฏิบัติงาน วิจัยพัฒนาส่งเสริมติดตามตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๗. เครื่องมือ

๗.๑ แบบสำรวจข้อมูล

๗.๒ ข้อมูลสารสนเทศเครื่องมือทดสอบเอกสารหลักฐานการศึกษา

๗.๓ แบบรายงานผล

๘. เอกสารหลักฐานอ้างอิง

๘.๑ คู่มือการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

๘.๒ คู่มือการวัดผลและเทียบโอนผลการศึกษาในทุกระดับและจุด

๘.๓ แบบพิมพ์เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน	รายละเอียดงาน	เวลา ดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ชิ้นงาน	ผู้รับผิดชอบ
	<p>๑. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทาง ปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษารวมทั้งแนวทางการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>เมษายน</p>	<p>สถานศึกษามีแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน</p>	<p>เอกสารสรุป รายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๒.เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะให้กับผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรและการเทียบโอนผลการเรียน</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเทียบโอนผลการเรียนเทคนิควิธีการประเมินที่ถูกต้อง</p>	<p>คู่มือการ พัฒนา</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๓.ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติวิธีการวัดผลและประเมินผลเทคนิควิธีการวัดผลและประเมินรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>สถานศึกษาครูและบุคลากรดำเนินการวัดผลและประเมินผลรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>คู่มือการ พัฒนา แบบนิเทศ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๔.ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>สถานศึกษามีเครื่องมือวัดประเมินผลที่มีมาตรฐานและจัดเก็บเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ</p>	<p>หนังสือ ประสาน ความ ร่วมมือ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๕.นิเทศติดตามตรวจสอบสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะแก่บุคลากรทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการวัดประเมินผล การศึกษาการจัดทำเอกสารหลักฐานระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและสถานศึกษาตามหลักสูตรระดับสถานศึกษาและนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>สถานศึกษาสามารถวัดประเมินผลตามหลักสูตรที่ชัดเจนนำผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน</p>	<p>ปฏิทินการ นิเทศ เครื่องมือ นิเทศ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๖.ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดทำเอกสารหลักฐาน</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จัดทำเอกสารหลักฐานได้ถูกต้อง</p>	<p>เครื่องมือ ประเมิน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดผลฯ -กลุ่มนิเทศ</p>
	<p>๗.สรุปรายงาน วิจัยพัฒนาและประเมินผลผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา เพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพ</p>	<p>ตลอดปี การศึกษา</p>	<p>มีข้อมูลการวัดและประเมินผลนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา</p>	<p>รายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p>

ภาคผนวก